

"Ens cal entendre els processos pels quals el coneixement genera activitat econòmica"

**ALBERT
PUNSOLA**

(/AUTOR/ALBERT-

PUNSOLA-44)

Periodista

Sostenible.cat

20/03/2011

Miquel Barceló és doctor enginyer industrial, enginyer tècnic industrial per la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC) i llicenciat en ciències econòmiques per la Universitat de Barcelona (UB). La

seva trajectòria professional ha estat relacionada, de manera intensa i extensa, amb la indústria i la tecnologia, com a director general de l'Institut Català de Tecnologia (ICT); subdirector General de Seguretat Industrial i, posteriorment, de Normalització i Reglamentació del Ministerio de Industria y Energia; president fundador de la Red Española de Laboratorios de Ensayo (RELE); i membre fundador de la Junta Directiva d'AENOR. És autor de diversos llibres i articles, entre els que destaca *Catalunya, un país industrial*, premi Joan Sardà 2003. Actualment presideix la [Fundació b_TEC](http://www.btec.org/CAT/index.php?apartat=organizacion_en_clusters) (http://www.btec.org/CAT/index.php?apartat=organizacion_en_clusters).

En aquesta entrevista Miquel Barceló precisa el concepte d'economia del coneixement i parla de la seva relació amb la sostenibilitat, així com de les mancances del nostre país en afavorir els processos que transformen el coneixement en riquesa.

-Quina és la finalitat de la Fundació b-TEC?

La finalitat de la fundació és desenvolupar el [Campus del Besòs](http://www.btec.org/CAT/index.php?apartat=organizacion_en_clusters) (http://www.btec.org/CAT/index.php?apartat=organizacion_en_clusters) com un campus de tercera generació que integri docència, recerca empresa, tant l'existent com la nova. La docència està basada en les dues escoles d'enginyeria industrial de la UPC que engloben uns 1.500 alumnes de grau universitari, a banda del postgrau i la formació continuada. La recerca reuneix l'acadèmica de la universitat, més la pública i privada, que anem desenvolupant i atraient des de la fundació. Tenim un actiu que és molt important, que és l'agència europea de l'[ITER](http://www.iter.org/) (<http://www.iter.org/>), que investiga la [fusió](http://fusionforenergy.europa.eu/) (<http://fusionforenergy.europa.eu/>) nuclear, i on hi treballaran 400 persones; tot plegat es configurarà un espai de recerca sobre energia amb un miler de persones. I pel que fa a l'empresa, uns 50.000 m² -d'un total de 150.000 m² - es dedicaran a ubicar empreses existents i serveis per desenvolupar empreses noves en un entorn molt ric en coneixement.

(F)

Avui hi ha molts parcs i centres de recerca a Catalunya. Quin serà el tret diferencial del Campus del Besòs respecte a aquestes altres iniciatives que estan en funcionament?

Serà completament diferent perquè no és ni un parc de recerca ni un parc tecnològic, sinó que promovem el que s'anomena un ecosistema innovador. És un espai en el qual es donen les condicions d'entorn, de relació, de sistema, d'estratègia, per transformar el coneixement en valor i activitat econòmica. Els models que s'han desenvolupat fins ara no han tingut com a objectiu la creació d'un ecosistema innovador.

Tenen algun referent en l'àmbit internacional?

Sí mantenim una relació molt estreta amb el [Massachusetts Institute of Technology](http://web.mit.edu/) (MIT) amb qui hem reflexionat conjuntament sobre sistemes innovadors, i amb qui participem en grups com el [MIT Energy Initiative](http://mitei.mit.edu/). Però també tenim, i el campus tindrà, relació amb diverses universitats europees importants.

Obrirà el MIT alguna antena o delegació aquí?

La fórmula de col·laboració amb el nostre campus per part d'aquests centres serà per la via d'investigadors visitants.

(F)

Què és l'economia del coneixement?

Parlar d'economia del coneixement és parlar d'economia. Però hi ha vegades que es fan operacions en l'àmbit del coneixement que no impliquen l'economia. Per exemple, una concentració d'investigadors en un indret no és economia del coneixement. Cal -i això està condicionat per l'existència d'ecosistemes innovadors- que aquest coneixement generi activitat. El concepte neix de [Peter Drucker](http://materiabiz.com/mbz/gurues.vsp?nid=22605) que es va referir a l'economia del saber en relació al fet que per continuar augmentant la productivitat a les economies industrials cal "afegir saber al saber". Això implica que l'atracció d'activitats intenses en coneixement i de talent esdevenen fonamentals. I aquest és un dels dèficits del nostre país.

Som capaços d'atraure els millors?

En alguns temes ho hem fet però encara no hi ha hagut temps de crear l'ecosistema al qual abans feia referència.

De vegades es presenta la societat de la informació com la condició de la societat del coneixement. Quina és la seva opinió?

Des de les tecnologies de la informació s'ha intentat fer un discurs com si a partir d'aquestes tecnologies s'arribés directament a l'economia del coneixement però és un discurs absolutament erroni, que ha estat generat en medis tecnològics que no en tenen ni idea. I ho pot posar així. Les tecnologies de la informació només són una eina com ho pugui ser una taula o un bolígraf, però a partir d'elles no pot sortir per art de màgia l'economia del coneixement, que és per definició transversal. Pot estar a l'hostaleria o a les botigues de roba que han sabut crear models que funcionen. El que ens cal és entendre els processos pels quals el coneixement genera valor econòmic.

(F)

El 1959 es va publicar un assaig de referència *The Two cultures*, on s'exposava la tesi que un obstacle per fer front als reptes del món provenia de l'escissió entre cultura científica i humanística. És vàlid encara aquest punt de vista en el escenari que està descrivint?

Penso que és més vigent que mai. Precisament la complexitat del món actual fa necessari superar el divorci entre un sistema acadèmic que cada cop s'especialitza més i una realitat absolutament transversal i complexa. Els científics i els tecnòlegs en saben molt del seu àmbit i als experts de la cultura humanística i de les ciències socials els passa el mateix, i tots dos àmbits s'ignoren. Queda clar, per altra banda, que l'especialista que ens ha servit en el món industrial, amb l'economia del coneixement, ja no té sentit perquè la tendència és a integrar àmbits. Mirem, per exemple, l'aproximació que fa al MIT a l'energia. No es tracta només de contemplar les tecnologies associades a la generació d'energia, sinó altres vectors com els demogràfics o els financers. Necessitem equips, models, aproximacions i instruments que entenguin la realitat des de la transversalitat.

(F)

¿Els agents que es mouen en l'àmbit de l'economia del coneixement tenen en compte la sostenibilitat en el sentit per exemple de reduir la pressió sobre els recursos en la seva activitat?

N'hi ha que sí i que no, i els que no ho fan s'equivoquen i estan abocats al fracàs. Però tot allò que podríem agrupar sota el concepte sostenibilitat, que és una mica difús perquè inclou molts temes, representa una gran oportunitat de futur. És el que alguns països denominen el sector Clean Tech, que, actualment, és un dels vectors de més creixement a nivell mundial. I que inclou des de tecnologies d'estalvi i eficiència fins a aquelles que solucionen els problemes -i sé que això aquests dies pot ser conflictiu- que planteja l'energia nuclear. I seguint aquest fil, un bon exemple és el projecte de recerca per poder fer viable un dia la generació d'energia a partir de la fusió. Tot aquest sector en general està en plena expansió i, com apuntava abans, el Campus del Besòs es vol especialitzar precisament en això.

(F)

¿A Catalunya hi ha prou maduresa política per entendre que cal adoptar estratègies de país que superin les visions partidistes, per tal de posicionar-nos de la millor manera possible en el nou context econòmic?

Avui en general el lideratge dels projectes no ve de la política. Els partits s'han de transformar i els mecanismes de poder han d'actuar de manera diferent i hi ha problemes greus en aquest sentit. Però per reprendre el fil, com deia, el lideratge no ve de l'àmbit públic i això passa arreu d'Europa amb algunes excepcions com, per exemple, Finlàndia, Holanda i Alemanya. Espanya forma part del conjunt majoritari on la política no lidera els processos que hem comentat. Fa poc he publicat un article on parlava de la Catalunya oculta i en concret de la iniciativa de la gent, que és força desconeguda. El poder polític el que hauria de fer és, primer conèixer, i després acompanyar aquesta iniciativa.

Per què no ho ha fet això?

L'elecció dels càrrecs públics sovint no té a veure amb el coneixement, ni amb la capacitat de lideratge o l'eficàcia de l'acció pública. És una realitat que ha passat en els últims anys i ara en patim les conseqüències.

Però si la societat ja és prou dinàmica, fins a quin punt fa falta el lideratge polític?

Sí que fa falta perquè si no ens passarà com a Itàlia. A Itàlia als anys 80 deien que prescindien del poder polític i ja anaven tirant, però la història ha demostrat que el sostre acaba sent baix. El sostre de la Catalunya oculta és baix perquè hi ha projectes que requereixen de l'acord públic i privat, que no es produeix.

Quin és el potencial d'aquesta Catalunya oculta? Hi ha una efervescència de projectes en economia del coneixement?

Jo penso que sí però hi ha molts colls d'ampolla. Per exemple, la Universitat Politècnica de Catalunya és pionera en la creació de noves empreses amb el lideratge del professor Solé Parellada i en el marc del [Programa Innova](http://pinnova.upc.edu/) (<http://pinnova.upc.edu/>). Durant els últims 10 anys han creat unes 300 empreses, per tant efectivament hi ha una efervescència, però després aquestes empreses no creixen. I per què? Doncs perquè no tenen elements de l'ecosistema innovador com el finançament. I aquí ens trobem amb el sostre baix resultat d'una manca de polítiques que afavoreixin el desenvolupament del potencial existent.

(F)

Estem parlant de planificació estratègica.

Jo diria de polítiques que entenguin les condicions que es necessiten per desenvolupar aquests ecosistemes amb un partenariat públic-privat. Ens han faltat, en general, polítiques públiques que acompanyessin els processos i que afavorissin l'eclosió de nous clústers d'activitat econòmica. I una altra qüestió relacionada amb aquesta és que Barcelona és un lloc on hi ha una quantitat enorme de professionals estrangers -en tenim comptabilitzats uns 150.000 a l'àrea metropolitana- molt qualificats i amb un gran potencial de desenvolupament econòmic, però que estan desconnectats del sistema local. I aquest conjunt de persones és un actiu per al país molt important que no hem estat capaços fins ara de posar en valor.

Etiquetes: [Catalunya](/etiquetes/catalunya) (/etiquetes/catalunya)

[Economia](/etiquetes/economia) (/etiquetes/economia)

Share 0

Tuit

 (<https://plus.google.com/share?url=https%3A//www.sostenible.cat/entrevista/ens-cal-entendre-els-processos-pels-quals-el-coneixement-genera-activitat-economica-1>)

 (<https://www.sostenible.cat/print/entrevista/ens-cal-entendre-els-processos-pels-quals-el-coneixement-genera-activitat-economica-1>)

Relacionats

Butlletí

Correu electrònic *

Subscriu

[Enviaments anteriors](/newsletter/sostenible) (/newsletter/sostenible)

(/)

Revista de la **xarxa** de ciutats
i pobles cap a la sostenibilitat

**Diputació
Barcelona**

(<http://www.diba.cat>)

[Arxiu](/arxiu) (/arxiu)

[Continguts per categoria](/tagclouds/chunk/3) (/tagclouds/chunk/3)

[Continguts per etiqueta](/tagclouds/chunk/1) (/tagclouds/chunk/1)

[Continguts per municipi](/tagclouds/chunk/2) (/tagclouds/chunk/2)

[Avís legal](http://www.diba.cat/avislegal) (<http://www.diba.cat/avislegal>)

[Contacte](/formulari/contacte) (/formulari/contacte)

[RSS](https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=) (<https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=>)

(<https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888>)

(<http://www.twitter.com/xarxasost>)

(<http://youtube.com/xarxasost>)

(<rss.xml>)